

У день 1 серпня українська і польська культурна спільноти вшановують день народження знаного інтелектуала другої половини ХХ століття, публіциста, дослідника історії Центральної і Східної Європи, професора Вільного університету в Берліні, активного діяча на ниві українсько-польського політичного діалогу порозуміння – Богдана Осадчука (1920–2011).

Закінчивши навчання у Берлінському університеті (1944), він продовжив свої студії у стінах Українського Вільного Університету, згодом переїхав до Західного Берліна, де з 1966 обіймав посаду професора новітньої історії Східної Європи в Інституті імені Отто Зура (Otto-Suhr-Institut) при Вільному Університеті. Ця наукова установа була і залишається донині найвідомішим і найбільшим центром в Німеччині щодо вивчення політичних і соціальних наук.

Після знайомства із видатною постаттю польської історії і культури у вигнанні Єжи Ґедройцем (Jerzy Giedroyc) Богдан Осадчук створює німецькомовний інформаційний бюлетень „Stimmen zu osteuropäischen Fragen“ (1952–1953), активно співпрацює із відомим часописом «Культура» („Kultura“, Париж), публікує в німецькомовній пресі аналітичні матеріали зі східноєвропейської і, зокрема, польсько-української тематики, очолює у 80-х роках український часопис в еміграції «Віднова», виступає із коментарями на німецькому телебаченні у програмі «Internationaler Frühschoppen».

За свою інтелектуальну діяльність Богдан Осадчук був відзначений багатьма престижними нагородами і титулами, серед яких: «Хрест Командира» (1994, Польща), «Орден Білого Орла» (Польща, 2001), титул «Людина Пограниччя» (2005, Україна-Польща), «За інтелектуальну відвагу» (2006, Україна), „Vene Merito“ (2009, Польща) та ін. Був почесним доктором Національного Університету «Кієво-Могилянська Академія» (2006).

Був знайомий і товаришував із польськими інтелектуалами Чеславом Мілошем (Нобелівський лауреат), Вітольдем Ґомбровічем, Адамом Міхніком.

Автор книжок:

- «Die Entwicklung der Kommunistischen Parteien Ostmitteleuropas»/«Розвиток комуністичних партій Центральної та Східної Європи» (1962)
- «Der Sowjetkommunismus-Dokumente»/«Радянський комунізм. Документи» (1964).

Опубліковані також збірники есеїв та інтерв'ю з Богданом Осадчуком:

- *Bohdan Osadczuk, Ukraina, Polska, świat. Wybór reportaży i artykułów.* 2000
- Осадчук Богдан. *Україна, Польща, Світ.* 2001
- *Wiek ukraińsko-polski: rozmowy z Bohdanem Osadczukiem.* 2001
- *Polska i Ukraina. Rozmowy z Bohdanem Osadczukiem.* 2008

Важливим свідченням культурної діяльності Богдана Осадчука і його контактів із найкращими представниками польської та європейської інтелектуальних спільнот є публікація його листування із Єжи Ґедройцем протягом півстоліття: „Jerzy Giedroyc, Bohdan Osadczuk. Korespondencja 1950-2000“, 2019.

Друзі і колеги Богдана Осадчука знали його особисто і його репортажі та статті під псевдонімом «Берлінець».

Олеся Лазаренко, канд. філологічних наук